

Tehtäviä ja vinkkejä alakouluille

Näissä tehtävissä keskitytään tekstin luomiseen sekä ääneen lausumiseen. Monia tehtäviä voi soveltaa pienemmille myös pelkkänä puhetehtävänä ilman kirjoitusta. Syntyneitä tekstejä kannattaa tehtävän päätteeksi myös lausua ääneen. Lausumisen kynnystä voi madaltaa siten, että oppilas lukee vaikka vain yhden rivin tekstistään.

TEHTÄVÄ 1: Aakkosruno

Kirjoittakaa pareittain tai pienissä ryhmissä runo, joka etenee aakkosten mukaan.

VINKKI: Vaihtoehtoisesti voi kirjoittaa runoja, jonka jokaisen sanan täytyy alkaa jollain tietyllä aakkosella tai jonka sanoissa saa käyttää vain jotakin tiettyä vokaalia.

TEHTÄVÄ 2: Mielleyhtymiä! (Puhuttu harjoitus)

Runoissa usein yhdistellään asioita tavalla, joka poikkeaa totutusta. Tässä harjoituksessa pyritään luomaan mielleyhtymiä mahdollisimman nopeasti.

Asettukaa rinkiin ja sopikaa kuka aloittaa sanomalla ääneen minkä tahansa sanan. Aloittajan vasemmalla puolella oleva sitten sanoo mahdollisimman nopeasti ensimmäisen asian, mikä hänellä tulee siitä mieleen, jonka jälkeen hänen vasemmalle puolella oleva taas vastaavasti sanoo sen asian, mikä hänellä tulee siitä mieleen jne. Pyrkikää siihen, että kierros etenisi mahdollisimman nopeasti. Muistakaa, että vääriä vastauksia ei ole.

Opettaja voi toimia kirjurina, ja syntynyt teksti voidaan lopuksi lukea ääneen.

TEHTÄVÄ 3: Mikä ärsyttää?

Tässä tehtävässä luodaan yhdessä spoken word -tyyppinen teksti, jossa kaikki keksivät yhden asian, joka tänään ärsyttää.

Opettaja tai ohjaaja toimii kirjurina ja kerää lauseet yhteen. Aluksi valitaan ryhmässä yhteisesti yksi kaikkia eniten ärsyttävä asia, esimerkiksi "bussi oli tänään taas myöhässä". Tehkää tästä lauseesta spoken word -runonne kertosaie, joka toistuu tekstin seassa. Sitten kaikki kirjoittavat yksinään paperille asioita, jotka heitä ärsyttävät. Kerätkää kaikki ärsyttävät asiat yhteen listamaiseksi runoksi, ja lukekaa se lopuksi ääneen siten, että kaikki yhtyvät kertosaieeseen mukaan.

VINKKI: Vaihtoehtoisesti voit tehdä listan asioista, jotka tuntuvat juuri tänään kivoilta. Kokemuksen mukaan ensimmäisellä vaihtoehdolla irtoaa kuitenkin enemmän materiaalia!

VINKKI: Antakaa tälle tehtävälle riittävästi aikaa. Ei haittaa, jos tekstiä jatkaa esimerkiksi seuraavana päivänä.

TEHTÄVÄ 4: Tunnista tunne

Jakautukaa pareihin tai kolmen hengen ryhmiin. Jokaisen ryhmän tehtävänä on ensin valita jokin tunne ja sitten miettiä miten esittää sen muulle luokalle pelkän elekielen avulla. Voitte sopia saako käyttää ääntä ollenkaan. Muut yrittävät arvata mistä tunteesta on kyse.

VINKKI: Voitte ottaa tunteen lisäksi mukaan jonkin eläimen, niin että ryhmän tehtävänä on esimerkiksi esittää iloisia oravia tai masentuneita tiikereitä.

[Jatkuu »](#)

Tehtäviä ja vinkkejä alakouluille

TEHTÄVÄ 5: Loppusointu ja sisäsointu

Tässä tehtävässä auttavat jo olemassa olevat ja helposti saatavissa olevat riittelyyn perustuvat runoteokset, kuten Kirsi Kunnaksen Tiitiäisen satupuu ja Pippurimyly. Vaihtoehtoisesti, tai samalla, voi kuunnella myös sopivaa musiikkia, esimerkiksi suomenkielistä rappia kuten Asan Hidastaa -kappale. Tutkikaa yhdessä näiden teosten riittelytapoja ja tehkää yksin tai yhdessä samanlaisia loppusoinnollisia tekstejä perässä. Aihe on vapaa. Lukekaa runot toisillenne niiden valmistuttua ääneen.

TEHTÄVÄ 6: Saksi ja yhdistele -runo (Ns. "Cut-up -runo")

Jokainen tuo mukanaan minkä tahansa valmiin tekstin: uutisartikkelin, Aku Ankan sivun, lempikappaleen sanat, ja leikkaa sen kaikki sanat irti toisistaan (samassa palasessa voi olla parikin sanaa) ja järjestää ne uuteen järjestykseen. Kaikkia sanoja ei ole pakko käyttää. Sijamuotoja saa helposti muuteltua leikkaamalla toisesta sanasta päätteen jonkun toisen sanan jatkoksi. Liimaa uudelleen järjestetyt sanat paperille tai kirjoita runo itse puhtaaksi.

TEHTÄVÄ 7: Kirjeruno

Jakautukaa pareihin. Valitkaa yhdessä aihe (aihe voi olla vapaa, vaikka "Rakas päiväkirja", "Unelmapäiväni") Toinen parista aloittaa kirjoittamalla valitusta aiheesta yhden säkeen / rivin niin että yksi tai kaksi sanaa menee myös seuraavalle riville. Paperi taitetaan niin, että parille jää näkyviin vain kaksi viimeistä sanaa. Pari jatkaa taas vastaavasti.

VINKKI: Tehtävän voi teemoittaa niin, että esim. 1. säe on iloinen, 2. surullinen ja 3. sekava (ja sitten kierto alkaa taas alusta), ja runoa voi jatkaa esimerkiksi siihen asti, että kumpikin parista on päässyt kirjoittamaan jokaisella teemalla yhden säkeen.